

VÝZVA NA ZMENU

„Či takýto je pôst, ktorý sa mi ľúbi? Má sa človek umŕtvovať celý deň? Vykrúcať si dookola hlavu a vrecovinou i popolom si ustielat? Či toto nazveš pôstom a dňom milým Bohu? Či nie je pôst, ktorý sa mi ľúbi, keď rozviažete zväzky zločinné a roztvoríte zvierajúce putá, prepustíte zlomených na slobodu a rozlámete každé jarmo? Či nie, keď lámeš svoj chudobným chlieb, potulných bedárov zavedieš do domu, ak vidíš nahého, zaodeješ ho a pred svojím telom sa neskrývaš? Vtedy ako zora vypukne ti svetlo a uzdravenie ti náhle vyklíči: bude ťa predchádzať tvoja spravodlivosť a Pánova sláva uzavrie tvoje rady.“ (Iz 58, 5-9)

Popolcovou stredou vstupujeme do obdobia 40 – dňového pôstu. Na znak pokánia sa v liturgii veriaci počas slúženia sv. omše mažu popolom, čo je symbolom pokánia a poníženosti. Človek v pokore uznáva, že je prach a na prach sa aj obráti. No prvoradým cieľom tohto úkonu je výzva na pokánie, „Kajajte sa a verte evanjeliu!“ Pôst je časom mimoriadneho Božieho požehnanie a milosti. Je to aj čas, ktorým sa veriaci človek má pripraviť na slávenie sviatkov Veľkej noci. Odriekanie, sebazapieranie, modlitba a dobré skutky sú atribútmi pokánia. No najdôležitejšou skutočnosťou je ZMENA zmýšľania. Boh sám nám ukazuje, čo je skutočnou podstatou pôstu. Prostredníctvom proroka Izaiáša nám adresuje slová, ktoré majú zasiahnuť naše

srdce – Iz 58,5-9. Toto je skutočný význam pôstu – ZMENA ZMÝŠĽANIA – ktorá má viesť k ZMENE KONANIA. Ak sa zmení naše myslenie, až vtedy je predpoklad, že aj naše konanie bude v súlade s Božím plánom. Umŕtvovanie, sebazapieranie a odriekanie sa určitých vecí má zmysel len vtedy, ak nás to nasmeruje k zmene nášho zmýšľania. Inak to budú iba prázdne úkony, ktoré pre očami Boha nebudú mať žiadnu hodnotu a význam. Zmeňme seba počas tohto milostivého času, svoje zaužívané postoje a vychodené chodníčky a prinavráťme sa na cestu, ktorú pre nás pripravil Boh. Naplňme naše srdce skutočnou láskou. Odstráňme sebecko zo svojho srdca a otvorme ho pre prijatie Božích milostí, ktoré nám teraz Boh ponúka.

- Pokúsme sa začať konať dobro a vyhýbať sa zlu. - Začnime si všimnúť ľudí, čo žijú okolo nás a usilujme sa im nezištne pomáhať. - Skúsme odpustiť našim “hnevnikom”. - Nebojme sa uznať svoju chybu a poprosiť o odpustenie. - Natiahnime svoju ruku a podajme ju tomu, ktorému sme už dávno nepodali. - Nehanbime sa objasť blízkeho, a tak mu ukázať, ako nám na ňom záleží ...

Toto bude začiatok cesty k zmene nášho zmýšľania i konania. Nezapúdajme na slová sv. Písma „Lebo ako telo bez ducha je mŕtve, tak je mŕtva aj viera bez skutkov.“ (Jak 2,26) Ak sa nám podarí nastúpiť na túto cestu vnútornej zmeny zmýšľania, vtedy sa náš pôst a naše pokánie započia určite aj Bohu a naše odriekania a sebazapierania prinesú aj očakávanú úrodu.

duchovný otec Martin

PÔSTNA DISCIPLÍNA

Podľa pôstneho poriadku Rímskokatolíckej cirkvi sú dva dni prísneho pôstu počas celého liturgického roka - **Popolcová streda** a **Veľký piatok**. Počas týchto dvoch dní je prikázané (bez možnosti nahradenia iným skutkom pokánia):

1. zdržiavanie sa mäsitých pokrmov (*je záväzná od 14. roku veku do konca života*), rodičia sa však majú starať, aby aj deti boli vychovávané k pravému zmyslu pokánia

2. je dovolené iba raz za deň sa dosýta najesť (*záväzná od 18. roku veku do začatia 60. roku veku*). V Cirkvi sa traduje úzus raz dosýta a dvakrát do „polosýta“.

Vážne chorí, diabetici alebo tehotné ženy tento pôst z dôvodu zdravotných obmedzení nemusia zachovávať, čiže chorí môžu jesť viackrát za deň bez obmedzenia. Pôst od mäsitých pokrmov však treba zachovať, pokiaľ na to nie je mimoriadne vážny dôvod.

Každý piatok je považovaný za deň pokánia, kedy máme vykonať nejaký skutok pokánia. Môže to byť:

1. zdržiavanie sa mäsitého pokrmu,

mäsitým pokrmom rozumieme: akékoľvek mäso živočíšneho pôvodu, okrem rýb a morských plodov, výrobky z mäsa v akomkoľvek pomere. Jedlá pripravované na bravčovej a hydinovej masť (napríklad zelenina, cestoviny, sója) nie sú podľa KBS porušením pôstu. (V rímskokatolíckej cirkvi sa ryby a morské plody nepovažujú za mäsitý pokrm.)

2. zrieknutie sa sladkostí, fajčenia, pitia alkoholu či televízie, koncertu, diskotéky, spoločenského programu, alebo inej zábavy ...,

3. vykonanie nejakého dobročinného skutku (pomoc starým, návšteva chorých, po-

moc núdznym, chudobným, biednym, postihnutým, trpiacim)

4. iný skutok sebazaprenia (obety) pokánia,

5. modlitba navyše: liturgia hodín (breviár), 5 desiatok svätého ruženca, krížová cesta, iná 15 minútová modlitba, alebo čítanie Biblie aspoň 15 minút.

Zdajú sa vám tieto veci také „staromódne“? Predkladám vám ešte ďalšie možnosti skutkov pokánia.

Moderné skutky pokánia:

a, pôst od zábavy na počítači, notebooku, tablete, v mobile,

b, pre rodičov - viac času stráviť s deťmi miesto toho, aby im vtláčili do ruky tablet, nech „pozerajú rozprávky“ ...,

c, menej čítovania na sociálnych sieťach a viac osobných rozhovorov,

d, viac vďačnosti, trpezlivosti, ocenenia druhých, odpustenia, súcitu,

e, menej kritizovania, negativity, menej slov, ktoré očierňujú, špinia a zraňujú, menej zatrpknutosti, nepriateľstva, zdeptanosti a beznádeje, neprajnosti a podozrievania, hnevu a pesimizmu, menej pýchy a viac pokory...

Skutok pokánia by mal človeka „niečo stáť“ - čas, sily, hmotné prostriedky, nepohodu...

Podľa nariadení rímskokatolíckej cirkvi je nevyhnutné vykonať každý piatok aspoň jeden z týchto úkonov.

ČAS MILOSTI

„Naplnil sa čas a priblížilo sa Božie kráľovstvo. Kajajte sa a verte evanjeliu!“ Toto sú prvé Ježišove slová v evanjeliu sv. Marka (Mk 1, 15). Prvá Ježišova výzva pre nás. Ján Pavol II. v apoštolskej posynodálnej exhortácii **Reconciatio et paenitentia** píše: „*Pokánie v kresťanskom, teologickom a duchovnom zmysle znamená askézu, čiže konkrétne a každodenné úsilie, s ktorým sa človek s pomocou Božej milosti usiluje stratiť svoj vlastný život pre Krista, a vidí v tom jediný spôsob, ako získať život;*

– chce si vyzliecť starého človeka a obliecť si nového;

– chce sám v sebe prekonať to, čo je telesné, aby prevládalo v ňom to, čo je duchovné;

– aby sa ustavične povznášal od vecí tu dolu k tým tam hore, kde je Kristus.

Pokánie teda znamená obrátenie, ktoré vychádza zo srdca, prenáša sa na skutky, a tak na celý život kresťana.“

Netreba pripomínať, že najvýstižnejším príkladom pokánia je podobenstvo o márnotratom synovi (Mt 15,11-32). Keď vychádzame z tohto podobenstva, vidíme v mladšom synovi príklad kajúcnosti. Ale zaujímavý je pohľad na staršieho syna. Jeho postoj ... postoj „spravodlivého“, ktorých sú plné farské spoločnosti. Môžeme sa aj my často stotožniť s hriechmi srdca tohto staršieho syna. Skúsme charakterizovať aspoň niektoré. Možno nám to poslúži ako spytovanie svedomia:

Zákonníctvo a pokrytectvo – Dodržiavam pravidlá, a preto ma Boh aj druhí ľudia musia priať. Moje úsilie je zamerané na to, aby som „nevyčnieval z radu“. Očakávam zásluhy za svoju aktivitu a keď nie som ohodnotený ako iní, považujem to za nespravodlivé.

Pýcha – Je to snaha mať kontrolu nad všetkým. Predstieranie, že sme lepší, než v skutočnosti sme. Správame sa navonok nábožensky, ale vnútro je na opačnej strane. Podobne ako

starší syn si ceníme to, že vyzeráme silní, nezlomení. Protikladom k takémuto postojú sú blahoslavenstvá. (Mt 5,1-12)

Súdenie – Postoj nadradenosti a posudzovanie iného. Zvolávame na neho „kľiatbu“ – „ten je taký a onaký a už sa nezmení...“

Strach – Prichádza mladší brat a starší sa bojí. Stráca istotu vo svojom vzťahu k otcovi. Nechápeme, že náš vzťah k Bohu je založený na láske Boha – „On nás prvý miloval“ – a nie na samotných skutkoch. Lásku si nemusíme zasluhovať, a tak nie je na mieste ani strach, že niekto bude dokonalejší ako my a budú ho mať radšej než nás, ba dokonca, že Boh ho bude mať radšej.

Sebaľútosť – Mladší brat viac túžil po slobode, starší po láske ľudí. Túžime po láskavosti ľudí a trápime sa, keď sa nám jej nedostáva. Sebaľútosť nám bráni prevziať zodpovednosť za svoj život.

Zatrpknutosť a neodpustenie – Na miesto odpustenia a milosrdenstva budujeme ochranné múry. Nechávame sa preniknúť žiarlivosťou. Myslíme si, že sa chránime, ale týmito múrmi bránime Božej láske, aby nás mohla naplniť. Chránime sa týmito múrmi pred slobodou a láskou.

Falošná zbožnosť – Falošná zbožnosť vychádza z omylov, pri ktorých na prvé miesto postavíme človeka namiesto Ježiša. Miesto rezervované Bohu zaujme človek aj v náboženských prejavoch. Človek žije v omyle, kedy povyšuje svoje ľudské schopnosti na miesto Božej milosti. Povyšuje telesné nad duchovné.

Príklady:

- teológia (náuka) povýšená nad Zjavenie,
- intelektuálne vzdelanie nad budovanie charakteru,
- psychológia nad rozlišovanie,
- programy nad vedenie Duchom Božím,
- výrečnosť nad nadprirodzenú moc,
- logické uvažovanie nad chodenie vo viere,
- zákony nad lásku.

Veľmi silno sa v spoločenstve veriacich prejavuje „zbožnosť“ založená na iniciatíve, kde si chceme potvrdiť silu vlastného intelektu. V podstate prijímame len to, čo sme schopní rozumom pochopiť. Pri týchto omyloch sa dostaví odpadnutie od viery, pretože zjavenie a veci presahujúce ľudský rozum takýto človek neprijíma. Viera sa stáva folklórom. Je to prázdne náboženstvo – predkladanie teologických princípov bez vedenia k živému vzťahu k Bohu. Uctievanie Boha perami, ale srdce je často ďaleko. Zbožnosť sa redukuje na vonkajšie prejav, pretože konáme pod zákonom: „A vieme, že všetko, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby boli umlčané každé ústa a aby bol celý svet pred Bohom usvedčený z viny. Lebo zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Veď len zo zákona je poznanie hriechu.“ (Rim 3, 19-20)

Toto sú iba základné nesprávne a hriešne postoje staršieho syna, ktoré musia z nášho života odísť. Potrebujeme dozrieť k lútosti mladšieho syna.

Pre súčasného človeka, ako sa zdá, je ťažšie než kedykoľvek predtým uznať vlastné chyby a rozhodnúť sa vrátiť sa, zmeniť smer a pokračovať na správnej ceste; zdá sa, že dnešný človek veľmi nerád hovorí „ľutujem to“, alebo „mrzí ma to“; tiež sa zdá, že priamo pudovo a často neodolateľne odmieta všetko, čo je pokáním v zmysle obety prijatej a uskutočnenej na nápravu hriechu.

Mons. Miloš Gazdík, generálny vikár

Z LITURGIE

Zo šiestich pôstnych nediel každá má svoj charakter tým, že majú vlastné omšové texty a čítania.

Prvé dve nedele ukazujú kresťanovi Ježišovu cestu, ktorá vedie cez boj proti zlobe a cez utrpenie ku spásu.

Ďalšie tri nedele majú výraznú tematiku krstu.

Zvlášť však vyniká **Štvrtá pôstna nedeľa**, nazývaná aj nedeľa Lætare (podľa vstupnej antifóny Raduj sa, Jeruzalem (Iz 66, 10)). V túto nedeľu kňaz používa rúcho ružovej farby (azda preto, že v túto nedeľu sa podľa dávneho zvyku kresťania obdarúvali ružou a pápež ešte donedávna žehnal v tento deň zlatú ružu, ktorú potom daroval nejakej významnej osobe). Je dovolené zdobiť oltáre kvetmi a hrať na organe slávnostnejšie ako počas pôstu.

Piata pôstna nedeľa je zas známa zvykom zahaľovania krížov a obrazov znázorňujúcich ukrižovaného Krista.

Šiestou pôstnou nedeľou je Kvetná nedeľa, ktorá je začiatkom Svätého týždňa. V tento deň Cirkev slávi pamiatku slávnostného Pánovho vstupu do Jeruzalema a pamiatku jeho umučenia. Liturgia tejto nedele je význačná dvoma črtami: sprievodom s ratolesťami a prednesom pašii.

Krížové cesty: každý piatok sa budeme modlievať pol hodiny pred sv. omšou krížovú cestu. Taktiež každú nedeľu o 14:00 hod.

Štáciová sv. omša: 25. februára budeme sláviť štáciovú sv. omšu v Kaplnke Navštívenia Panny Márie na Štósском vrchu.

Vydáva Rímskokatolícka cirkev, farnosť Smolník pre vnútornú potrebu farnosti. Sadzba a grafická úprava: Mgr. Martin Kerul. Texty neprešli jazykovou úpravou. Náklad 100 kusov. Adresa redakcie: Rímskokatolícka cirkev, farnosť Smolník, Smolník 209, 055 66 Smolník. Nepredajné. @ mail: smolnik@burv.sk. Právo upravovať príspevky vyhradené.